

bet habet de se virtutem agēdi sed imperfectā. In
 cta autem simul suppleant vicem vnius perfecti agē
 tis sicut de duobus trahentibus quorū neuter de se
 sufficeret et isto modo concurrunt intellectus agēs
 et fantasma. ad causandum intellectionem in intel
 lectu possibili. Sed cōtra quia hīc nihil p̄batur sed
 assumitur quod queritur. supponitur enim ī hac re
 spon̄sione q̄ sit dare intellectum agētem habentem
 virtutem mouendi possibilem. Nos autē hīc queri
 mus vtrum ex aliqua operatione possit p̄bari intel
 lectum agentem esse partem anime et per omnē mo
 dum et ratio quibus isti ponunt intellectum agentē
 cum fantasmate agere in possibile pōt esse q̄ sit dare
 sensum agentem. qui vna cum obiecto sensibili agat
 in sensum passiuum quod nō ponitur igitur nec illd
 debet poni. Et q̄ sit eadē rō vtrobiq̄ patet quia q̄
 fantasmata sine intellectu agente non sufficiant ad
 mouendum intellectum possibilem ad intelligendū
 hoc est vel propter excessum perfectionis actus itel
 ligendi respectu fantasmatum vel quia fantasmata
 cum sint corporalia non possunt agere in intellectu
 qui est potentia spiritalis vel quia secundū se non
 possunt representare vniuersale quod p̄rio apprehē
 ditur ab intellectu. Non primum quia sicut intelli
 gere est quedam forma altioris gradus q̄ sit quod
 cunq̄ fantasma sic sensus est altioris gradus q̄ sit
 quicunq̄ qualitas sensibilis et sicut est intellectus agēs
 erit et sensus agens. Nec secundū quia pono q̄ fan
 tasma agit impossibilem intellectum per propriā vir
 tutem q̄uis imperfectam et non virtute recepta ab
 intellectu agente et idem dicūt de intellectu agēte.
 Nec tertium potest dici quia fantasmata secundū
 se non representant nisi singularia. sed secundū hāc
 opinionem intellectus agēs nichil influit fantasma
 tibus nec aliquid ab eis aufert sed solum coassistit
 ergo fantasmata. ratione intellectus agētis nō pl̄
 representant vniuersale q̄ sine eo nisi ip̄emet intel
 ctus agens ipsum representaret quod nullus dicit.
 Item quod primum intellectum a nobis est vniuer
 sale vt isti dicunt siue sit verum siue falsum cōtradi
 cit cuidam dicto istorum. Dicunt enim alibi q̄ intel
 lectus vniuersalis sumitur ex hoc q̄ intellectus no
 ster apprehendit conformitatē vnius singularis ad
 alterum et sic prius concipiuntur singularia et cōfor
 mitas eorum adinuicem q̄ habeatur conceptus vni
 uersalis non ergo concipitur primo vniuersale. Et
 sic patet q̄ intellectus agens non est ponendus pro
 pter actionem in fantasmata vel in intellectum pos
 sibilem.

Ad primū dicitur a sancto Tho. in questioe quā
 fecit de anima ar. iiii. ad fm q̄ ex speciebus receptis ī
 ymaginatione a sensu tactus ymaginatio nō suffice
 ret formare formas ad visum pertinentes nisi p̄exi
 sterent forme per visum recepte ī thesauro memorie
 vel ymaginationis reseruate non enim cecus natus
 potest ymaginari colores. Ad aliud dicitur q̄ intel
 lectus possibilis nō sufficit ad hoc q̄ species q̄ sunt
 in ymaginatione particulares fiant vniuersales in
 intellectu possibili quia conditio recipientis nō po
 test transferre speciem receptā de vno genere ī aliud
 modo species vniuersalis et particularis differūt se
 cundum genus.

Ad secundum dicitur q̄ non est similitudo q̄tus
 ad omnia quia intellectus agēs facit intelligibilia
 esse intelligibilia in actu lumen autem non facit visi
 bilia potentia esse visibilia in actu quia color est per
 se visibilis. Ad aliud dicitur q̄ doctor qui est actu

sciens non potest causare sciētiam in adiscente tāq̄
 interius agens et ideo p̄ter tale agēs in actu requi
 ritur agens intrinsecum quod est intellectus agens
 Si dicat contra predicta sicut hec est vera color est
 per se visibilis ita et ista quidditas rei materialis est
 per se itelligibilis sed p̄pter p̄mū phi. d̄t q̄ lumen nō
 requiritur propter colorem. ergo intellectus agens
 non requiritur ad hoc q̄ intellectus possibilis possit
 intelligere q̄ autē quidditas sit per se itelligibilis
 patet quia est per se obiectum intellectus. Item di
 ctum est q̄ si quidditates essent per se subsistētes nō
 oporteret ponere intellectum agētem sed quiddita
 tes angelorum per se subsistunt ergo sine intellectu
 agente possumus eas intelligere. Itē sicut se habet
 sensus ad sensibilia ita intellectus ad intelligibilia
 quia vtrobiq̄ est potētia passiva sed nō oportet po
 nere sensum agentem. ergo nec intellectum agētem.
 Forte dicis q̄ sensus est potentia pure passiva et iō
 reducitur per se in actum a solo sensibili. Contra in
 omni natura que quādoq̄ est in potentia et quādoq̄
 in actu oportet q̄ aliquid sit agens et aliud principi
 um passiuum in eodem genere sed estimatiua quan
 doq̄ in potentia ad sensationem ergo oportet pone
 re sensum interiorē agētem. Per hanc enim ratio
 nem probatur q̄ in nobis p̄ter intellectum possibi
 lem est ponendus intellectus agens. Dicendum q̄
 quidditas est per se itelligibilis secundū q̄ abstra
 cta est et non secundum esse quod habet in particula
 ribus. Licet Sanc. Tho. prima parte. q. lxxxiiij. ar.
 vij. dicat q̄ natura rei materialis nō potest comple
 te et vere cognosci nisi cognoscatur vt in particulari
 existēs. De alio verum est si quidditates essent a no
 bis itelligibilis. Adodo nō cognoscimus quid est
 substantiarum separatarum. De sensu autem quidā
 opinantur q̄ oportet ponere sensum agentem / quia
 anima est principium actiuum suarum operationū.
 Forte dicis q̄ actus sentiendi est a sensu in quo reci
 pitur. Contra. eadem virtus non est principium per
 se actiuum et per se receptiuum eiusdem. nec sensa
 tio est a sola specie. quia tunc species esset nobilior
 sensu quia nobilior est agere q̄ recipere quia agere
 plus accedit ad nobilissimum ens et secundum phi
 losophum. Beatius est dare q̄ recipere. Itē illd est
 nobilior cuius nobilissima opatio melior est nobilissi
 ma opatio alterius. q̄ oē actiuū nobilior est receptiuo.
 Forte dicis q̄ spēs nobilior est q̄tū ad suā virtutem.
 Tūc queritur de ista virtute an sit simpliciter nobilior
 sensu. et que res est. Eodem modo p̄batur q̄ sensibile
 se solo non est principium totale et proximum actus
 sentiendi. quia de actu sentiendi q̄ est in animali po
 test esse scientia ergo in animali est aliquod princi
 pium actiuum eius. Contra hanc opinionem instat
 quia tunc essent plures sensus exteriores q̄. v. Itē
 vel qlibet sensus exterior haberet alium sensum agē
 tē. Et in quo esset subiectiue iste sensus agēs. Ideo
 dicit San. Tho. q̄ talis sensus non est ponendus qz
 sensibile cū sit quoddā particulare nō īp̄mit in sen
 sum nec ī medium speciem alterius generis sed sem
 per est particularis sed species recepta ī intellectu
 et in ymaginatione genere differunt et ideo ad habē
 dum talem speciem vniuersalem oportet ponere in
 tellectum agentem. Propositio autem assumpta vi
 detur dubia scz q̄ semp in eodē genere vbi est prici
 piū passiuum. sit etiā actiuū qz in celo est principium
 actiuum et icorruptibile est principium passiuum
 quod tamen non est eiusdem generis quia corrupti
 bile et icorruptibile genere differūt. Si dicas q̄ res
 x.ij.